pre in vnitate spus sci p oia secula se
culorum amen

Sermo p'mus i assumpcione bte marie v'ginis. De glie ipsius excellencia q'litate et vnietate.

Astitit regina a dextris
tuis i vestitu deaura
to circumdata varietate
Dd'r ps 44. Vl' ho
die pres et fres dile
ctissimi illa celo et tre veneranda ad
miranda ac totis cordibus amplecanda
illuxit sa'c solemnitas qua regina celi
a peregrinacione ista vbi dum incola
fuit in tra regnum suum letabunda asc
dit atque sup oes celestis dicionis ordine
ad consessum regis digne collocat'. hec
est illa solemnitas magna d qua
dauid vir id est coppus manufortissima et
ois ipse ea eo id est celestium spiritum
societatem vt pie absque tn assercione teme
raria credit' reduxit archa testamenti
d ihrlm collocans eam sup seraphin et
cherubim vt adimpleret' quod d apoc
scptum est. Aptum est templum dei d celo
et visa est archa testamenti eius d templo
eius recepe que vsque adhuc habitabat
sub pellibus i hic vite erumpnis habi
tauit eam sicut scptum est ad habitacu
tibus cedar. Nigra sum inqt sed formosa
filie ihrlm sicut tabnacula cedar sed
pulls qppe cedar non habitant in domibus
s solum d tabnacilis et sub pellibus vt
scptura asserit signat mistice mundum
istum d habitatores q non dum puenerunt
ad fundamenta celestem ciuitatis. Redurit
igr hanc coppus reuerenda cohibens mor
et ois milicia celestis vt pie psumi
tur eo. tum rn non apparat cur aliq
sanctum et alius non scptum eum scptum sit
p erudiderunt eam flores rosarum i ac

que eo magna tribulacione passionum
puenerant ad gloriam. et lilia conuallium
id est candidi illi angelorum spiritum qui
ab initio plantati d paradiso dei. Ipse d
qua dauid vestitus ephot lineo id est
candidatus vestitu carnis inc. ludebat an
te eam totis viribus d organis armigatis
que sunt suspendunt d armo sic d scrip
tus. hoc est beatificans vniuersa cuiuta
te ihrlm de merito sue incarnacionis et
passionis sic de misterio crucis qua olim
portat humeris suis qui sui ppheta testa
monium fecerunt sulcit principatus sup hu
merum eius. hec est illa archa sedentis
intus et foris deaurata mundissima sa
mete et corpe et d vtraque vt pie credi
tur dignissime glorificata. In qua fuit
vrna aurea id est xpus humanitatis habens
in se manna id est vbum dei. Ista est mal
sponsus tamen vrna preciosissima hodie re
pleta est pue de celo preiscito i bn
dicte ad deliciandum in se habitacionem
sup qua minimum archa descendit
deus eam gaudens pres ipso suis dicit.
Ipse mea accipiat que digna appetat
quibus solus inuolutat. nta leticia hoc
facta est celis sed dei qui hec vox pa
tris audita est in celo. Audi filia
et vide et inclina aurem tuam et obli
uiscere populum tuum et domum patris tui et
veni. Et hec vox filii Surge pperta
mea amica mea columba mea
formosa mea et veni iam enim hyemps
transiit ymber abiit et recessit id est
oes penalitatum misterie quas d mu
do sustinuimus. flores aut premiorum
apparuerunt in tra mea et iam tempus pu
tacionis id est peccatoris aduicat et cetera
q sequit. Vox nichilominus spus sci
d cauit. Veni dilecta mea tempus me
um habitaculum meum sacrarium meum
et in te ponam thronum meum. Tota est
illa celestis officina tante regine adue
tu auida minimum acclamauit quantum

potuit regi suo. Veni regina mea veni
domina mea veni et conplacuit regi rex
species tua et noli tardare quoniam ipse fi
lius tuus est etiam dominus deus tuus quem
adorabunt omnes gentes. Letitia vultum
tuum deprecabuntur omnes divites plebis.
Ad quod respondit virgo prudentissima
virgo humillima amore celestium gaudiorum
vere languida plane estimo quod tunc dixit
Ecce venio ut faciam voluntatem tuam deus.
Cum igitur ita progrederetur regina mundi cum
ambitione magna atque omnium angelorum
frequentia cultu choruscante regio conspe
ctibus superiorum hauddubium quin viderent
eam filie syon et beatissimam predicaverunt
et regine laudaverunt eam. Quod for-et
illi fortassis inferiores celestes spiritus quibus
non tam plene ut ceteris misterium incar
nacionis innotuit interrogaverunt alter alte
rum vel etiam omnes letabunda admiracione
clamaverunt in iubilo spiritus. Que est ista
que progreditur quasi aurora consurgens pul
chra ut luna electa ut sol terribilis ut
castrorum acies ordinata. Quibus respon
dere poterant alii divinorum secretorum
magis conscii. Hec est illa virgo radix
Jesse expectatio patriarcharum promis
sio prophetarum que genuit Emanuel quod in
terpretatum nobiscum deus. mater dei et
regina mea constituta que ducit mundo
gratiam nobis amisit gloriam que contrivit caput
serpentis calcans sathan sub pedibus
eius. Hec est mulier que restituit thorum de
lecto scandali secundum verba dei facta spiritu sancto
per quos habebit potestatem conplacere in respectu
omnium quadriga stadium. Quod cum ita illi at
testissent spiritus et appropinquaret regina
saba Jherusalem cum aromatibus multis
qualia prius non erant allata in Jherusalem
et perpetuo a Salomone fragran
tiam vestimentorum suorum quam longe lateque
dispersissent. Mirra quippe et gutta
et cassia evaporaverunt a vestimentis
suis dixerunt alter ad alterum. Que est ista

que ascendit per desertum sicut hec sicut
virgula fumi ex aromatibus mirre et
thuris et universi pulveris pigmenta
rii. Ecce odor vestimentorum suorum sicut
odor thuris quam primo sicut cynamomum
et balsamum aromatizans odorem dedit
et sicut mirra electa dedit suavitatem
odoris. Quibus et alii respondere poterant
hec est ortus conclusus fons signatus para
disus malorum punicorum cum pomorum fruc
tibus cum nimius cyprus cum nardo crocum
fistula et cynamomum cum universis lignis
libani mirra et aloe cum omnibus primis
unguentis in quorum odore delectat dominus deus
noster quem etiam de celo attraxit in odore in
gentium suorum. Cum autem ita progrederetur a
mitate regina cum comitatu multo et
veniret ad locum illorum qui habitant Jherusalem
in prima id est de ierarchia infima cla
maverunt unanimiter omnes habitatores
eius. Non decet ut nobiscum hic locum habe
as domina. speciosior enim es et pulchrior
nobis. quamquam speciem tuam et pulchritudinem
tuam dedit ipse et deinde feliciter prospere
procede et regna super nos. Quod cum pro
cessisset eos paululum atque vasisset ad lo
cum illorum qui habitant Jherusalem in 2a id est
de ierarchia media et illi adorantes
humiliter una voce dixerunt. Speciosissima
facta es omnibus filiis et filiabus hominum quia
etiam pulchrior nobis es ideo procede super
nos. Videntes autem eam et hii qui habitant
Jherusalem in 3a id est de ierarchia suprema
et ipsam cum devotione et laude et benedictione
vociferati sunt atque levaverunt vocem
suam dixeruntque. Regina celi domina mun
di mater dei non habebis parem nobiscum
sed progredere et regna super nos. Tu es enim
speciosior sole et super omnem dispositionem
stellarum luci comparata prior invenieris
Sic igitur tota illa beatorum universitas
concordi iubilacione cecinit. Specie tua et
pulchritudine tua intende prospere procede et regna.
Quid ergo virgo beatissima virgo humillima
inter sermones huiusmodi tu cogitabas

qualis esset ista salutatio atque laudis
et honoris acclamatio et unde tanta
glorificatio unum respondere poterat illi
pamphili celica que uoluntas et mansue
tudinis et iusticia deducet te tam mira
biliter. Unde dextera tua. Dextera quidem dei
gracie est quodammodo tua quia filius tuus
Dilexisti quippe iusticiam et odisti ini
quitatem propterea unxit te deus filius tuus oleo
exultationis et leticie pre consortibus tuis
Unde tunc fratres mei putamus vero beatissima
exiuit Nunquid non tunc antiquum replicat
canticum in maiori utique iubilo cordis
et gaudio cordis dicens Magnificat anima mea
dominum Et exultauit spiritus meus in deo salu
tari meo Quia respexit humilitatem ancille sue ecce
enim ex hoc beatam me dicent omnes genera
ciones. Quod est fortasse usque ad finem com
pleuit presertim cum audiret vocem regis
clamantis desuper Veni dilecta mea mea
veni de libano veni coronaberis. Sed et
quoque eya bone mater tua usquequo domina
nostra consolatrix nostra aduocata nostra spes
nostra usquequo dominum totum refugium nostrum
pergredit ubi erit dominus tuus ubi erit
sedes tua dulcis in solium seculi Iudica
nobis filii matris quem diligit anima nostra v
bi pascat mater tua pabulo glorie ubi cu
bat in meridie id est celestis beatitudinis in
fonte sancti et fruitionis fruuntur uniuersi
et lumine clarissimo ut gratiis diuinam animam
eam Respondeat nobis ille regina et phi
rum quidpiam pro eo spiritus sancti
tui alloquens te secundum carnem filium suum
consultans mentis presagia de utrisque pro
lis gloria. Astitit inquit regina a dex
tris suis in uestitu deaurato circumdata
uarietate. In quibus verbis tanguntur tria
Primum est excellentia glorie qua regina celi
hodie super omnem personam creatam est exal
tata. Secundum est excellentie glorie qualitas sue
manerie. Tertium quod est mirabilis atque
pulcherrime super omnes sanctos amic
ta et decorata et hoc precipue quo ad glo
riam essentialem Tertium est glorie ipsius mul
tiplex varietas quia tam multiplicitur

in celi regno est beatificata et hoc pre
cipue quo ad gloriam accidentalem Primum
tangitur cum dicitur astitit regina a dex
tris. Dextris enim per dexteram aliquid
similiter pars bonorum ratione sicut per sinistram
pars malorum accipitur. Propter illud collocat
agnos a dextris et hedos a sinistris
Magis tamen proprie per dexteram equalitas glo
rie uel portio glorie potissima significari
solet secundum illud Dixit dominus domino meo se
de a dextris meis Secundum tangitur cum sub
ditur In uestitu deaurato Quibus ne
pe aliquid per uestitum misticum designari
solet ornatus uirtutum aut viatoribus secundum
id est sicut vestimenta tua candida Et id
fortitudo et decor indumentum eius Magis
tamen per decorem glorie aut beatitudinem accipi pu
to ad similitudinem lune sicut vestimento Tertium
tangitur cum subiungitur Circumdata varie
tate id est glorie multiplicitate.
Dico primo quod in verbis premissis tangitur
excellentia glorie qua regina celi hodie
super omnem personam creatam est exaltata
Sicut namque omnibus creaturis humanis et
angelicis in gratia et meritis excellentior
Quapropter diuina iusticia exigente est
etiam ita in gloria sublimior. Hoc quippe
etiam videtur sufficienter debet ut reginam
celi potissimus bonis regum fore debet
atque glorificet. Ipsa siquidem vere sicut
mater dei dici meruit eo quod deum hominem
genuit sic et regina celi eo quod celeste
regem et dominum angelorum peperit. Ymmo
quod ipsa plus cunctis merito cum
statum dignitate est exaltata super omnes cho
ros angelorum summa nobilitatis ve
neracione que alicui persone create con
uenire potest eo quod ipsa sit status altissimi
mater filii dei et regina angelorum adoran
da ab omnibus sanctis. Hinc adoratio ...
dicitur yperdulie id est excellentissima
seruitutis que creature exhibetur. Et
quod super dulia quasi super omni
dulia que ceteris sanctis debetur Nulla tamen
sana mens estimare debet quod maria
peruenit ad equalem gloriam cum Christo

rigem

quia non ad gloriam divinitatis cum illa sit infinita nulla creatura attingit. Est itaque divina essentia vere ad gloriam sue bonitatis quia hec eius est excellentissima. Sibi enim ut Joh. 3 dicitur non fuit datus spiritus ad mensuram quia gratia et omnes honores excedebat in gratia et gloria. Unde eum sicut gratia sic et gloria preciosissima est collata excellentissima. Et adeo a dextris ipsius videbatur assistere dicitur. Ipsa itaque est illa bersabee que deprecatur dominum ~~abscondere~~ abundantie sue satietatis. Que gratia et gloria plena que hodie confessa est ad salomonem filium suum positum in throno ut videtur regis que sedet a dextris regis. Quod dicit fortassis intra se assidua. Quia gloria sanctorum consistat in visione et fruitione dei hoc est in clara cognitione intellectus et firmissima sit et dulcissima amoris affectus quomodo possibile est quod hec humana ad maiorem perveniat gloriam quam sit gloria angelorum cum quibus angeli ipsi excellentiora natura habent limpidiorem intellectum et etiam firmiorem affectum de iure aut potentie cognitive et affective sue perfectiores. De tanto minime perfectiores ~~actus~~ actus formaliter sicut et homo de hodie respectu brutorum et de uno bruto respectu alterius. Dico quod si bene cum suis naturalibus posset venire ad gloriam id est bene videtur et conquirere ipso fruitionem prout dicitur quando haberet ratio habet apparentiam. Nunc autem non est ita sed requirit in natura intellectuali lumine glorie vel ~~sed~~ hoc quod deum clare et immediate videat sicut idem psalmus. In lumine tuo videbimus lumen. Sicut declaravit frater meus certus communis beatus bergardorum. Et de quanto lumine ipsius est intensius de tanto clarius lumine videtur. Insuper autem intensius et remissius sicut caritas vel intellectualis maior vel minor fuit. Et non est imaginandum quod hoc lumine sit ~~quod~~ quid reputatium dei tantum speciei nos eum deum per speciem videre ut

magis vere sit loquendo dicitur quod ipsa per se sit sufficiens suis uno et infinite et principalissime illabatur omnibus beatis spiritibus. Hoc lumine glorie est qualitas quedam dispositio mentis ac elevatio supra limitem nature sue ut possit deum facialiter videre. Unde fortassis sicut sic oculus noctiolarum debet solem intueri indigeret utique dispositione fortificante confirmante suam. Sic aut alia specie a lumine solis cum sol sit sufficiens ad reprimendum sibi lumine suum. Sed igitur maria fuit gratie et caritatis excellentissime ligat quod hodie amicta sit lumine glorie clarissimo et per quas videat eundem limpidissime et ex quo inde ipso fruatur fructissime et delectabilissime plus quam omnes spiritus angelici.

Et ideo mirum videtur cur prophetia tanta celi et terre duas assistere sic asta ut dicitur a dextris regis et non potius assedere sicut per eadem prophetam de filio dicitur. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. Forte per hoc nobis significetur quod quamvis maria super omnem creaturam sit exaltata non tamen ascendit ad equalitatem dei nec est intronizata et non intronizata sed in eo est ministrans et non intronizata sed in statu magis servitii respectu dei ut illam maternam adoret glorificet et benedicat in statu sanctorum ordine templi sui et adeo quemadmodum astare consuetudinibus quamvis pace quietissima in solio glorie resideat. In statu quippe in scripturis status administrandi significare solet prout de illis administratoriis spiritibus dicitur a propheta scribitur. Decies angeli stabant in conspectu throni. Vel forte propterea astabat assistere non ministrare significat propter ruinam ipsius et benivolentiam nobis contribuendam sublevandi. Quemadmodum et stephanus tempore martirii sui christum vidisse scribitur non sedentem sed stantem a dextris virtutis dei ut sic ipsa adiutrix et adiutrix et nos pugnantes ad gloriam. Loquitur igitur glorie ipsius quod

lencia qua sine omni persona cruciatum
est hodie consolata quod fuit primum.
Dico 2º quod in verbis premissis tangitur qua
litas sui [illegible] secundum quam virgo
beatissima est mirabiliter atque pulcherri-
me inter omnes sanctos amicta et decorata. ¶
Ubi sciendum sicut ipse Thomas tactum est quod
essentialis gloria sive beatitudo maxime sicut
et omnium sanctorum in visione faciali dei et eius
fruitione consistit et hec beatitudo sive gloria re-
vestimentum sanctorum dicitur. Ornat enim eos ut
est vestis in die solemnitatis sue. Hinc est
ideo vestis duplex dicitur quia in duobus acti-
bus anime consistit videre et fruibiliter [illegible]
deo domestici est. Haud dubium quin etiam
sponse vestitu sunt duplicibus. Hinc etiam
aurea sive deaurata dicitur eo quod sit abie-
cte [illegible] divinitate que per aurum significatur
secundum doctores in [illegible] Dicit enim [illegible]
aurum optimum. Vel etiam quia hec beatitudo est
sapientia vera beatorum quam finaliter [illegible]
desiderium appetit. Sapientia autem mistice
denotatum convenit per aurum secundum illud. The-
saurum absconditum et sapientia abscondita
que utilitas in utrisque. Et secundum illud Math.
6º Thesaurum habebitis in celo. Et
unusquisque eius beatus hac veste vestitur. Ma-
xima tamen auctoritate est vestita dicitur eo
quod ipsa in [illegible] excellentissimo tempore [illegible]
regina pulcherrima ornata cum re-
gno [illegible] sit hodie ad assuetum regem.
Vel forte plus placet quia [illegible] specialis
vestitu maxime beatissime et tunc deaura-
to est proprietatem enim non dicatur vestita
fuisse aurea sed deaurata. Vestitus
igitur ipsius forte fuisse ex quatuor [illegible] colo-
ribus de quibus in exodo dicitur [illegible] ex bysso
retorta iacincto purpura cocco
bis tincto. Unde et de ipsa publice
scribitur vestis bissus et purpura indu-
mentum eius. Et non dubium quin etiam cocco
vestiatur et iacincto propter quod eius ipsa
sit tabernaculum dei dignissimum eius figura
illud tabernaculum moysi [illegible] vestis
fuisse ornatum scribitur. Quatuor autem ma-

ria virtutis forte per hos quatuor colores
quatuor virtutes cardinales accipi possunt
quia caritate et aliis virtutibus theologicis
dicunt [illegible] Sed in anima tamen beata non apparet
hoc tamen [illegible] eo quod virtutes cardinales
etsi maneant in anima beata quo ad esse
et habitum non tamen forte quo ad usum
in eodem tale qualem prius habuerit
eo quod ibi non erunt passiones refrenande
nec tales pugnas quales in vita presenti.
Et ideo salvo [illegible] quod verius est primo
per quatuor colores ex quibus [illegible] debet vestis
[illegible] ipsius beate in gloria intelligi quatuor que
requiruntur et sunt sufficientia videtur ad hoc
quod anima aliquis fiat ad suscipiendam
gloriam. Primum est byssus retorta id est
[illegible] innocentia duplex videlicet innocentie I q. 7
operis et intentionis hac enim sancti qui
quod perveniant ad gloriam ut [illegible] [illegible]
te id est duplex bissi sunt candidate et
ab omni culpa immunes et munditie.
Primum est quia etiam peccata venialia finalis fi-
naliter non impediat tamen ad tempus retar-
dant a gloria. Secundum est lumen glorie quod
requiritur ex parte intellectus ut ipsum elevet
ad intuendum divinum lumen ut autem dixi
et hoc nimirum comparatur colori
iacinctino qui est color lazurum et ce-
lestis qui etiam color clarior vel obscuri-
or secundum maiorem vel minorem radiationem
plus apparere solet quemadmodum lumen
glorie secundum maiorem vel minorem caritatem
dispensata est et communicatur. ¶ Tertium quod re-
quiritur ex parte affectus est caritas sine qua
nemo potest placere deo. Hec est vestis nup-
tialis sine qua nemo ad nuptias agni
admittitur. Et hec assimilatur cocco bis
tincto eo quod per ipsam amatur deus et proxi-
mus. Quartum est meritum passionis christi propter nos
quippe meruit proprio ut proprius possit perve-
nire ad gloriam. Oportet namque omnes sanctos
lavare stolas suas et candidas eas fa-
cere in sanguine agni. Unde et hoc proprie
assimilatur purpure que est coloris
sanguinei. Hanc igitur vestem deau-

rat deus illa summa sapientia de qua au-
dieratis. Et secundum quod vestis Hermonis sub
qua creata fuit, secundum hoc haud dubie et
melius et preciosius decorabitur. Sed igitur
virgo beatissima huius quod nomine nobilissimo
atque excellentissimo vestita fuit quod per
Christo super pluralitate [illegible] beatitatis quia
est quod vestita quod sit decorata glorio-
sissime et hoc quo ad specialem vestem anime
ipsius. Unde quod ipsa est ipsa autonomatice
sole vestita describitur. Immo quantum de corpo-
rali vestitu dici potest [illegible] dotes glorie
corporis eius dictis coloribus quod etiam
declaravi Christo. Et hoc si est assumpta
corpore ut dicimus pie credi debet secundum Augustinum
quibus hoc iam pie dubitatur secundum Iohannem
Nempe [illegible] pie creditur et eam hoc pie
dubitatur quod venit per contradicionis te-
meritate asserit. Una cum [illegible] maiore
veritate ne magis assumitur. Unde [illegible] fra-
tres de eius fulgida veste [illegible]
tantum etiam oculi angelici qui intuerit ipsorum
seraphim et cherubim quibus sunt ocu-
latissimi. Desiderant nempe ipsam in-
tueri cum gaudio inspicere nec sufficiunt ad
plenum admirari gloriam eius. Liquet igitur
qualiter virgo beatissima a dextris Christi ves-
tita veste deaurata resplendet quod fu-
it 2m punctum. Quoad 3o quod dicebatur pre-
missis [illegible] circumdata benedicta virgo gloria
multiplici varietate qua eam multiplici-
ter in celi regno est beatificata. Credo autem quod
hec varietas precipue consistit in statu di-
gnificacionis. In sublimi veneracione. In gau-
dio et exaltacionis multiplicatione. In
statu dignificacionis cum omnes status creatu-
rarum excedat deo proxima primo et me-
diatrix inter creatorem et creaturam
inter deum primo cuius quodammodo natu-
ram deo quod eam filio [illegible] divina
persona [illegible] ut alibi declaratum est
in sublimi veneracione quia adorant eam
omnes angeli dei cherubim et seraphim
vultum eius deprecabuntur omnes divites plebis
[illegible] primo [illegible] in nomine ipsius [illegible] genu

flectit celestium terrestrium et infernorum.
In gaudiorum multiplicatione. Summo gaudio
gaudet in quibus ceteri sancti accidentaliter gau-
dent sicut beati sunt et ipsa etiam gaudet quod
tamen multo excessivius [illegible] quod essentiale
gaudium maior fuit [illegible] hoc et ceteris patribus
et accidentale intensior est [illegible] de
gaudio quod unus habet de bono alterius
vel est simpliciter. Quibus fortassis unusquisque be-
atorum specialem beatitudinem habeat aliquid aliquod
magis gaudium accidentale et hoc per spe-
cialem aureolam vel aliquem specialem fruc-
tum et ipsa plus quam ceteri sancti de omnium bono-
rum gloria gaudet. Diligit siquidem plus deum
ceteris [illegible] gloria [illegible] relucet et per
hoc specialia gaudia in multiplicitate ma-
gna possidet. Gaudet siquidem quod gloriosus
[illegible] rex celi et terre est eius filius et quia
ipsa mater dei quod ipsa regina celi et sic de
ceteris gloriosis excellentiis. Unde cum [illegible]
[illegible]
ibi in anima et corpore [illegible]
tissimi gloriosissime abundat [illegible]
in domino deo et contemplatur [illegible]
magnificentiam eius. Unde illa non solum re-
gina in dextra videtur sicut scriptum est [illegible]
[illegible] et regina [illegible]
regalibus vestimentis habere dyadema
regni in capite eius quo coronavit eam rex
[illegible] qui beatitudo dicitur [illegible]
[illegible] Christo [illegible] secula. Quo ipsa
te nos perducere dignetur [illegible] Christus
filius eius [illegible] cum patre et spiritu sancto vivit
et regnat [illegible] benedictus in secula amen.

Sermo 27us [illegible] super [illegible] de ipsius super omnes personas celi benedicta exaltacione.

Venit Bethsabee ad regem
Salomonem [illegible] positum
thronum matri regis que
sedet ad dexteram eius

De assumpcione [illegible] V Predilecti ac fratres
dilectissimi non ignorat caritas vestra hec
verba secundum historiam scripta de illo figurativo
ac typico salomone qui olim tamquam sal-
vatoris gentis super omnes reges terre fuit sa-
pientissimus ditissimus atque in regnando
maxime pacificus. Ad quem cum sedisset pro
patre suo david super thronum terre subiec-
tis sibi per circuitum nacionibus oppressisque un-
dique inimicis ipsa deo ingressa est illa
que secundum carnem genuit eum mater sua beth-
sabee quam ipse eciam exhibens honorem
surrexit in occursum adoravit posuitque sibi
thronum ut sederet ad dexteram suam. Sunt
tamen eadem verba et mistice secundum allegoriam
aliis sensibus mistice ad presens dimissis
accipi de glorioso transitu atque beatifica sub-
limacione virginis marie gloriosissime quam
hodie tota sancta mater ecclesia sibi festissime
ut dignum est recolit. Secundum hunc sensum
sed pro aspectu meo introducendi aut de-
ducendi propter brevitatem volo premissa
verba per qualemcumque concordanciam predictis
dimittere prout deus donare dignabitur
tractare. Dominum qui omnibus sermonibus suis gra-
ciam que omnia glorificat tam loquentibus quam
ipsis audientibus penitus et deficiente gra-
cia nec deo grata. Virgo ipsam intuere
que exaltata hodie super sedes
celestium tamquam regina celi et terre ad
dexteram filii sui et appellatur pro nobis
compromo exhibentes sibi verba que quondam
suscepit devotissime salutem salutacionem
qua quondam gabriel salutaverat di-
cens Ave maria. Venit bethsabee
ubi sit ad regem. Predilecti ac fratres dilec-
tissimi ille amabilis deus salomon noster
id est deus noster cristus Jesus dominus patris
ab eterno unigenitus filius utique cuius
dilectus in quo sibi bene complacuit in eius
sermone scriptum est rex regum et dominus do-
minancium. princeps regum terre sapientissimus
compromo quia eterna dei sapiencia ditissimus
quorum thesaurus eius sunt divicie et gloria re-

gnavit in pace dei que exsuperat omnem sen-
sum porro de quo psalmista predixit orietur
in diebus eius iusticia et abundancia pacis
Dominabitur usque a mari usque ad mare et a flumine usque ad terminos
sic regnabit et signato mundi principe per
passionem suam in celo sedet super thronum
terre id est omnium dominus videtur pro patre suo
david. Cum manu fortis depictum dicitur
collocata sibi ab omnipotenti patre suo
potestate omnium in celo et in terra sicut ipse patre
non indicavit quemquam sed omne iudicium dedit
sibi filio. tamen mater sua regina que adhuc
usque ad mortem fuit in terra aliena bet-
sabee que videlicet interpretatur domus abun-
dancie seu domus saturitatis id est maria
beatissima in qua deus habitat corporaliter corpo-
raliter super omnes sanctos virtutum et graciarum
carismatibus abundantissima atque super omnem
personam creatam fructibus virtutum satu-
ratissima illa namque talis ac tanta transsumpta
de hoc seculo nequam de hac valle lacri-
marum de hac regione tenebrarum ubi
iniusticia regnat ubi dignitas fremit ubi
superbia persequitur humilitatem avaricia
opprimit paupertatem gula tollit sobrie-
tatem luxuria castitatem ira mansuetu-
dinem invidia caritatem infidelitas fidem
et accidia penitus aut minuit dei
cultum sive religiositatem et venit ad
civitatem domini virtutum ubi iusticia re-
gnat et pietas dominatur ubi viget vigens
religio ubi lux dei omnes eternaliter illu-
minat ubi dulcedo dei omnes iocundissime
reficit et eterna pax sociat ubi dei
omnipotencia omnes in se eternaliter confirmat
ac stabilificat. Venit namque ipsa regina
saba de ierusalem cum multorum aromatibus
multis qualia prius non erant allata in
ierusalem audire sapienciam salomonis regis
et vidit domum quam edificaverat et
cibos mense eius et habitacula servorum
et ordines ministrancium vestesque eorum et cetera
Et hodie completa est hoc beatissima cum
maior est sapiencia eius et opera quam rumor
quem adhuc in terra hac constituta audierat

Un et haut dubie de leticia cordis
dum creuit. Beati viri tui et beati servi
tui hij qui stant coram te semper et audi
unt sapienciam tuam. Hec regina vidit betsa
bee ad regem salomonem. Sed hic statim
duplex occurrit dubitacio. Prima quo
vero i. quoto anno regni salomonis
mater bethsabee ad ipsum ingressa sit
hoc est quoto anno post ascensionem domini
in celum et virgo gloriosa sit assumpta. Secunda
quo vero i. cum corpore et anima an sine corpo
re sola videlicet anima. Et ut hoc 2m dubium
magis enucleem utrum scilicet sit virginali
morte prima corporali translata in celum
empireum sicut in statu innocencie fuis
set. Vel utrum fuit realiter mortu
a et an deinceps corporis vel post anima
fuit sibi per modum forme reunita et sic
assumpta. Vel an corpus eius adhuc sit
in terra eius generalem resurrectionem mor
tuorum anime reuniendum et cum ipsa glori
ficandum vel saltem in die novissimo susci
tandum. Videtur enim quod uno istorum mo
dorum assumpta sit. De quibus quorum medius ad
aliud medium non videtur inveniri accidens.
Dicendum quod nichil certi de hiis duobus du
biis quod scriptura canonica habeat sicut sicut
neque de beate virginis concepcione nativitate
et ceteris eiusdem magnalibus preterquam
illis que pro ipsam circa misterium domini in
carnacionis et vite reparacionis gesta sunt.
Cur autem hoc sit quaeritur respondet appollo
nius per quod Alius novit scilicet deus a quo
constituta est fuit. Hec tamen dico quod absque
omni ambiguo non sine magna causa nobis
occulta dei consilio scriptura sacra de hiis
rebus taciturna prestitit. Augustinus dicit
3o de trinitate c. 4o quod nichil fit visibiliter
et sensibiliter quod non de interiori invisibi
li atque intelligibili aula summi imperatoris
aut iubeatur aut fieri permittatur secundum ineffa
bilem iusticiam premiorum aut penarum
graciarum et retribucionum in ista tota crea
ture amplissima quadam immensaque re
publica. Et de primo dubio in aliquibus

scriptis legitur quod fuisset assumpta in 2o anno
post ascensionem domini. Et hic fuit sententia illius
militis ut habetur in cronica martini.
Sed sic etiam dicit sibi revelatum fuisse illa
sancta virgo et sanctimonialis elizabet circa
finem 2i libri revelacionum suarum. Sed de
hijs parum videtur mirabile cum quod sanctus igna
cius martir et pontifex beate virgini due
niantur scripsisse epistolas. Et sanctus dyonisius
ariopagita loquitur ipsam omnia vidisse.
Po autem videtur quod hij duo tam cito unus videlicet
per librum Iohannis et alter per sanctum paulum qui
sic fuerint ad fidem. In aliis scripturis
legitur quod anno 24 assumpta sit que videlicet
quod fuit annorum 72. Iam nato anno ai
unt concepit et 14 anno ipsum peperit pe
pit et 33 annis cum ipso in mundo conversa
ta fuit et 24 annis ipsum supervixit.
Alij vero opinionem probabilem tenent quod
sexagenaria sit assumpta in celum 12 videlicet
anno post domini ascensionem. Et eum annis
ut habetur in scholastica historia que apud
predicatores in mensa et pluribus vicinis
Qui quidem apud pueros creduntur fuis
se in beate virginis tumulo per ut maior pars
doctorum intelligit bene. Dyo 3o de di
no. Ibi velle videtur cum sancto thimo
theo condiscipulo suo interfuisse et vi
disse ibidem fratrem domini iacobum et petrum
et ceteros apostolos et unumquemque sicut suf
ficiens erat ibi bonitatem infinite virtutis
laudasse i. pulchrum fecisse sermonem.
Unde quod quoniam ob sanctitatem temporum quedam doc
torum pauci exponunt aliter. Ibi Dyonysius
Inductus tamen harum opinionum verior fuit
hoc credisse tenendum est quoniam non sine ut
li divine dispensacione bonitatis actum est ut
post filium suum aliquandiu maneret de
ita quatenus esset et consolatrix mestorum
et eruditrix sic revelatrix fidei se
cretorum que sibi soli constabat ut sunt
domini annunciacio concepcio nativitas et sui
integritas a magis adoracio et cetera
gesta infancie salvatoris et sicut omnia
que ipsa quodam conservabat conferens

in corde suo quietiam ut aut quidam ut illud beo Iohe In psalmo [illegible] salua sperasti de [illegible] a beata virgine revelatum est Item magister [illegible] multi augmentatores et [illegible] Item [illegible] augendam et fundandam fidelium devotionem quam habebant [illegible] virginis matris salvatoris Item [illegible] incrementum fidei per sua exhortationem [illegible] ipsa [illegible] per mundum predicando sicut apostoli undique [illegible] ad eam fideles [illegible] sicut ad [illegible] ut [illegible] viderint et instituta fide vite [illegible] Decimo [illegible] dubio dico quod est magis pia et verisimilior [illegible] fidelium fides et estimatio quod virgo beatissima fuit realiter mortua morte non violenta nec est dolorosa sed dulcissima. Quippe quod dolore et passione [illegible] sub cruce filii sustinuit ubi gladius [illegible] transivit et quod fuit [illegible] demumque corpus a morte resuscitata et sic assumpta ita ut integraliter cum corpore [illegible] et anima iam cum Christo regnat in celo Et hec est opinio beati augustini in quodam sermone [illegible] festivitatis et [illegible] aliorum doctorum nec obstat quod beatus Ieronimus in sermone [illegible] dicit quod melius est totum deo committere cui nichil est impossibile quam aliud temere affirmare [illegible] pie dubitare an sit corporaliter assumpta an non quamvis anima [illegible] pie creditur et eum hoc pie dubitare. Dicitur [illegible] quod pie dubitare [illegible] rebus [illegible] nec scripture auctoritas nec [illegible] rationibus [illegible] nec sufficientibus rationibus ad credendum astringit suspendit quis pie assertionem suam credulitate sua Et [illegible] hec suspensio dupliciter et [illegible] pie dubitatur Uno modo quod quis [illegible] ponit se in statu neutralitatis nullam partem opinionis asserendo Alio modo quod [illegible] nullam partem sine formidine asserere audeat unam tamen [illegible] magis verisimilem et probabilem tenet et hoc [illegible] assertionem cum omni promptitudine [illegible] aliam partem tenendi ubi

et que a probabilior apparet Dico vero aliquo modo quod in talibus rebus [illegible] credulitatem temeraria [illegible] aut quod illo 2o modo dicitur [illegible] aliquis pie credere Quamquam [illegible] doctores non sint sibi penitus contrarii sed omnino concordes quod est [illegible] patet quod [illegible] premissa verba ubi [illegible] Ieronimus plus declinat ad illam partem quod beata virgo corpore et anima iam regnet cum Christo dicit enim se non abnuere beatam virginem cum corpore et anima iam regnet cum Christo Ponunt autem [illegible] doctores pro persuasione fidei ista quarum paucas breviter perstringam Una quod [illegible] nos [illegible] honorare reliquias corpus [illegible] debito honore et venerationem in terra sepultum [illegible] corporibus [illegible] alie reliquie virginis [illegible] vestimenta et huiusmodi [illegible] venerationem [illegible] ordinate ac [illegible] apud fideles habeant Item cum caro matris et filii fuit una caro quo caro virginis vidit sit corruptionem cum caro Christi [illegible] premissa [illegible] a maledicto corruptionis libera fuit. Item thronus Christi locum [illegible] dignissimum [illegible] dignius collocatur [illegible] Et thronus eius sicut sol in conspectu meo et sicut luna perfecta [illegible] corporalis virgo haud dubie Christi thronus Item [illegible] virginem [illegible] mirabilia privilegia [illegible] gratiam et [illegible] et mirabilia [illegible] privilegia [illegible] de mundo [illegible] et hoc ut videtur [illegible] et corpus [illegible] glorificatum Uno igitur pie credendum est quod sicut corpus mediator dei et hominum corporaliter in celo resideret ut [illegible] nobis cicatrices vulnerum suorum quod sic [illegible] virgo gloriosa mediatrix et peccatorum ut sibi

ostendit pectus et ubera ut innuit beatus
Bernardus et sibi dicere possit: Beatus ven-
ter qui te portavit et ubera que suxisti. Ex
supposito quod sit fuit mortua et etiam se-
pulta cum sepulcrum eius non solum tempori-
bus nostris sed et ante ut [illegible] ostenditur [illegible]
[illegible] etiam usque ad [illegible] demonstratur in valle
Josaphat medio et cum magna reverentia
[illegible] [illegible] [illegible] dubium quin fuit suscita-
tata utrum sit anima eius corpus egressa primo
celum empireum intravit vel a-
licubi in hoc mundo mansit et tunc re-
versa corpori reunita fuit et hoc vel eadem
die qua obiit vel 3° [illegible] apostoli [illegible]
[illegible] vel [illegible] die [illegible] [illegible] ac
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beati [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] revelacionibus illius
beate Elizabeth legitur. Vel die quadragesima
[illegible] quod sibi revelatum dicit [illegible] sepul-
turam beate virginis oraret illa beata Brigitta
de Suecia in revelacionibus suis ubi et hoc
sibi [illegible] [illegible] qualiter ergo gloriosa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum
[illegible] [illegible] [illegible] est a die [illegible] [illegible]
[illegible] in diem hodiernum. Vel [illegible] [illegible]
multi pie estimant anima eius corpus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ymaginari [illegible] [illegible] hora beate
dormicionis sue fuit [illegible] [illegible] in
quodam lumine [illegible] [illegible] contemplacionem
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] illa porcio que
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpus vi-
vificabat dicitur et [illegible] fuit [illegible]
[illegible] et corrupta et [illegible] [illegible] ergo gloriosa
fuit realiter tunc mortua. Sua mortua
statim contemplacio [illegible] fuit [illegible] [illegible]
[illegible] contemplacionem [illegible] ut haberet [illegible] claram
dei visionem et eiusdem [illegible] [illegible]
et deinde anima que [illegible] corpus [illegible] [illegible]
idem corpus novo modo vivificavit et sibi
[illegible] modum forme [illegible] ac gloria sua [illegible]
corpus [illegible] quo [illegible] assumpta sit [illegible]
[illegible] in celum. Quo [illegible] [illegible] deus
novit. Nos [illegible] de [illegible] pie dubitemus
[illegible] et multum letemur quia tam [illegible]

bilis [illegible] est [illegible] dei quo [illegible] [illegible] beatissima
quod nos pauperes non possimus [illegible] [illegible]
Hoc autem est quod [illegible] sibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qualiter [illegible] longa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] post [illegible] ad filium suum
suspiria eius amore [illegible] languebat et
[illegible] [illegible] fraglabat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad gloriam et [illegible] cum
aliis [illegible] [illegible] [illegible] orando [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Adiuro vos filie Jherusalem
si inveneritis dilectum meum ut annuncietis
ei quia amore langueo. Tunc eius [illegible]
[illegible] [illegible] quas dedit ei filius suus ut
[illegible] [illegible] [illegible] exaudita est oracio eius in
[illegible] [illegible] dei [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] accubitu suo nardus mea [illegible]
[illegible] odorem suum et [illegible] [illegible] [illegible] ut
adduceretur in templum regis. Tunc quemadmodum
olim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Salomo-
nis totum [illegible] obviam venit genitrici sue
cum multitudine celestis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] usque ad
palacium Salomonis [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] maior ratio [illegible] [illegible] [illegible] angeli
vel homines sibi de celo obviam venerunt et
alii non. Et hoc est quod [illegible] [illegible]
[illegible] dicebat: Vidi speciosam sicut columbam [illegible]
[illegible] desuper rivos aquarum cuius [illegible]
[illegible] odor erat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
sicut dies [illegible] [illegible] [illegible] flores ro-
sarum et lilia convallium. [illegible] positum est
thronum [illegible] [illegible]. Non utique corporeus
[illegible] [illegible] non indiget [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non possunt et [illegible] corpora [illegible] [illegible] non
[illegible]. Sunt [illegible] ibi corpora [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] thronus [illegible]
positum est non [illegible] [illegible] et [illegible] qua-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] thronus et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

missa est secundum id vos qui reliquistis omnia et secu-
ti estis me sedebitis super sedes iudicantes
xii tribus Israel [Q]uintum est thronus regalis fasti-
gii quem eum papa soli ipse celi mundi sed
etiam regis querit [Q]uia nempe super omnes pe-
na creata humana et angelica excel-
lata creditur [E]t ipse est compositio sedis
ad dexteram salomonis id est christi pape filii
sui dicitur non scilicet corporaliter quia non est
magnopere curandum utrum ad corporalem
dexteram vel sinistram pape resideat cum
hoc ut credo sit ad libitum suum secundum spiritua-
lem eo modo quo populus secundum unum intellectum
ad dexteram sedere dicitur [P]orro populus
dicitur dei sedere ad dexteram patris secundum quod dicit
glosa super illud ad ro viii ubi de christo dicitur
qui est ad dexteram dei primo eo modo
filius sedet ad dexteram patris id est equalis gloria
et hoc quo ad divinitatem et isto modo secundum
quod beata non sedet ad dexteram pape cum non
habeat equalem gloriam cum ipsius divinitate nec
cum ipsius humanitate [S]ecundo modo filius ad de-
xteram patris residet id est in potioribus bonis
glorie aliorum capitale collatis et hoc quo ad
humanitatem et secundum hunc modum maria ad
pape dexteram residet quia pre ceteris potis-
simis bonis glorie abundat ut et de
ipsa dici possit quod papa constituit eam
ad dexteram suam super omnem principatum
et potestatem et virtutem et dominationem et omne
nomen quod nominatur non solum in hoc seculo
sed etiam in futuro ut in nomine eius post christum
de genu flectatur celestium terrestrium et
infernorum [S]ed querit fortassis aliquis pro-
pter quid sibi tanta sublimatio conveniat
[D]ico quod propter duo primo merito divine iu-
stitie iusta remuneratis que reddit
unicuique iuxta opera sua et secundum quantita-
tem gratie mensurat gloriam [M]aria autem super
omnes sanctos plus abundavit gratia et per
omnes etiam in plus fulget gloria [S]ecundo
eam ceteris bonum certamine certavit
cursum consummavit fidem servavit et

pro omnibus super omnes reponitur sibi corona
iustitie quam sibi reddit iustus iudex in
illo die [S]ecundo convenit sibi tale dignitas
congruentie omnium sapientissime moderatoris
qui secundum dignitatem status ceteris partibus
confert etiam altitudinem honoris [H]abuit
quippe et habet maria inter omnes statum
dignissimum quia ipse est thronus altissimi
[S]i quis querat quis sit ille status tam di-
gnus [D]ico quod est status unitatis respectu
dei [H]ic tamen ubi omnium status secundum quod
de primo ut dicit quidam doctor probabiliter
ille est status perfectissimus primo quia
[S]tatus eius unitatis respectu dei est
status creature respectu eius divinis personis
[S]ed autem alii status sicut videtur est
status secundarius [P]er hunc siquidem statum unum
quod gloriosa efficitur consors dei patris de pa-
ternali propinquitate eo quod sit unicum
habent filium primo ut quidam doctor dicit
virgo maria eo unitate ad filium dei
maiori propinquitate coniuncta est patri
in divinis quam ulla unquam pura filiis sui c-
reatura quia quanto pater et mater plus uni-
untur in una prole tanto maior est inter
eos parentalis propinquitas [P]ater autem
celestis et virgo maria maiorem unitatem
in ipso prole utriusque tam secundum naturam quam
eorum quod secundum dictum personarum [P]er eundem
statum est etiam sponsa et sacrarium spiritus filio
dei utpote cuius ipse mater et hoc quo ad
esse humanum [C]ontinuo est quodammodo pre-
lata super filium dei et deum eo modo quo
status unitatis dicit quodammodo sta-
tum plationis super filium [E]t ideo sponsa
non tanta sanctitate et proximitate hic
nominatur quod ipsa illum genuit a qua ipse
et naturaliter per modum spirationis ema-
navit [E]t hoc est statum querit sibi
esse reginam mundi dominam celi et terre
et unita humo [T]ertio bonum quanta beati-
tudine quanta dignitate et gloria hec quodam
tam humilis et paupercula ad sublima-
ta est eo quodammodo que infra deum

est sublimitate predita. Quapropter
nos humiles et pauperes servi eius suppli-
camus quatenus ipsa dei genitrice suo modu-
lo nostro ad illam gloriam pervenire valeamus
per dominum nostrum ihesum christum filium eius
Qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat
deus per infinita secula seculorum amen

Sermo 3us vel supra super evangelio quod legitur in eadem solemnitate.

Maria optimam partem ele-
git que non auferetur
ab ea. Verba sunt luce x c°
et legitur in fine evangelii
hodierni. Reverendi ac fratres dilec-
tissimi non ignorat caritas vestra totum
evangelium prius ad literam scriptum de du-
abus sororibus lazari quarum una
tamen optimam partem elegisse fatetur scilicet con-
templacionis dum per aliam laudatur. maria
vero pre martha Quamvis et ipsa martha
circa divinum ministerium fuit sollicita et
devotissima. Unde cum nichil de glorificacione
sui primacie beate virginis marie salvato-
ris quamvis vero de assumpcione ipsius quasi faciones
evangelica veritas hystorie preter pauncula
que per eam dominum circa nativitatem obla-
tionem magorum adoracionem et cetera a fratribus
sunt legitur. et tamen prius evangelium pre-
scribat mistice dominum ihesum recepit hospi-
tio atque duplicis vite perfectio id est active
et contemplative que conpetit a sanctis doctoribus per
martham et mariam sicut per lyam et ra-
chel intelliguntur convenerunt atque optime
vite electionem et eternalem per magnas
donaciones que eis haut dubie de celo fors
migrare virgo maria beatissime convenit. Id-
circo placuit sancte matri ecclesie hodiernum
evangelium per sensum misticum sibi specialiter
applicare. Quapropter vero et dominum in festo eius
solemniori legitur. Ex quo ipso sufficientissime
tangitur eius excellencia ac multum vite quod

hic habuit per superabundanciam gratie ac summum
premium quod hodie suscepit per superexcellen-
tem gloriam. Verum hec sensu placuit prius
evangelium sacrosanctum per ut dominus dederit di-
gnabitur breviusse conpendio perstringere et
tandem in verbis loco thematis passus
de assumpcione beatissime virginis collacionem ter-
minare. Dicit igitur sanctus lucas evangelista.
Intravit ihesus in quoddam castellum. Ab ini-
cio quippe mundi deus errabundum homo
de civitate paradisi in hoc exilium expellere
volens illam eternam supernam civitatem suam
sua spiritu celum reducere cogitavit
hospiti eligere civitate in terris in qua habi-
tare ponetque nomine suum. Deo ita vi-
sum est misericordia sua nobiscum com-
tate munita et sic in terris videret et
cum hominibus conversatur clauderet qua-
liter reverteret quam primo per illos ipso
postea magnum morbum ut venerunt pos-
sent sepultos in suam civitatem suam deo
cum in omnibus ducat que civitates
villas grandes et muratas non dignus
habitatoribus hic donec videt civita-
tem suam novam descendere de celo
tanquam sponsam ornatam viro suo id est mariam
beatissimam celitus ab ortu virtutum edifica-
tam atque fundatam virtutibus divine
glorificatam. Hanc igitur vocat quoniam
quod ab eterno predestinavit dominus per salutem
ipsam. In illo magnus tempore intravit ihesus
in hoc quoddam castellum id est singulare
et munitum
castellum primum utique primo mater humilitate
quibus gratiarum omnium virtutum et gratiarum
Quibus cum non videatur quam gran-
dis et sit hec civitas sancta dei quam
non potuit ipse
potuit sancte describere et
magnitudinem ad normam designavit. Hec
est civitas constructa super montem
altissimarum virtutum altitudine
ad austrum ut levissimi ac
dulcissimi venti sancti spiritus refrigeret

spiraculo. Hec fundamenta in montibus sanctis
atque Syon civitas David. Civitas in-
micta huius fundamenta duodecim .i. xii
gradus humilitatis. Humilitas quippe est fun-
damentum virtutum et per quas omnes spirituales
edificium. Sed si ab nobis digne describere hu-
ius civitatis muros fossata portas me-
nia et propugnacula domos atque pa-
lacia. Que quippe videre possemus quam pul-
chra essent et decora sed ipsius hec for-
tis et munita. Quo enim non est muni-
ta quam deus noster murum vallat per circui-
tum sicut olim propheta premonuit: Urbs for-
tis fortitudinis nostre Syon salvator
ponetur in ea murus et antemurale. Pos-
sumus hic fortasse quantum paupertas mea
intelligere sinit recte sicut per fundamentum
humilitatem sic per profundissimam obviam maxime
accipere hoc castelli fossatum. Per muros
temperanciam et castitatem quorum dedicata ab
ea concludit centupla. Sed et menia fuit
alta illa maxime frugalitas sua primo
ma paupertas et pudicicia. Per turres autem
illa sue largitas que in carista atque firmis-
simam fortitudinem intelligere possumus qua
ad adversitas erat terribilis et contra
omnia adversa munitissima. Sed haud dubium
quin propugnacula fuere magnanimitas
magnificencia pacia longanimitas et per-
severancia. Per plateas vero castelli cuius
tamen non dubie fortasse intelligimus in-
... cum omnibus virtutibus procedebat suis. Per
quas recte itur ad deum et ad proximum. Sic
scriptum est: Qui ambulat in iusticiis et
loquitur veritatem etc. Hec deposuit me per
semitas iusticie. Sed et per consilium
verbis prudenciam maxime accipere possumus
in qua omnia agenda iustissime discernit
et iudicat. Quid vero porta castelli
decorum nisi fides per quam dexter rex glorie
in ipsam civitatem ... Dicente sancta Elizabeth: Beata
que credidisti perficientur ... que dicta sunt
tibi a domino. Quid vero ... in cubiculum
et dormitorium. De quo scriptum est:

In pace in idipsum dormiam et requiescam
quam singulariter in spe constituisti me. Quid
quod caritate illa dilectissima marie
deum in cenaculum et refectorium in quo
fructus fructibus ... maria ...
et ipse deus reficit. Domus vero castelli
credo diversas potencias ... Nobiliores
autem et superiores dici debent palacia
... et virtutum marie utique domus fuit
in qua ipse rex glorie etiam corporaliter
habitat. Vocabatur autem ut dicitur in-
illud castellum historicum de quo circa ta-
ad literam loquitur Bethania. Est autem nostrum
castellum misticum eiusdem nominis titulo
multo gloriosius insignitum. Interpretatur
namque Bethania domus obediencie, domus
doni dei et domus gratificationis. Sed quid
tria nulla in dubio propone credere ita
... ... maxime bea-
tissime. Quamquam Chrysostomus et Anthonius ...
ipsam Bethaniam deum est. ...
castellum ... magdalum
fuisse arbitratur. Quod si sic fuit non
discrepat a suo proprio Magdalum
quod turris vel magnitudo ...
tur dicitur. Et ergo gloriosissima est turris
fortitudinis a facie inimici. Quippe que
malignis spiritibus terribilis est ut castrorum
acies ordinata. Habitabant in hoc castel-
lo preclare due domus virtutis et ...
eiusdem civitatis .i. due vite ... feliciter
quodammodo eiusdem ... per deum ... in
ipsa ... non ... quo ad ...
multo excellencius quo ad ... contemptum
et meritorie. Vita vero practica sive ac-
tiva et vita speculativa sive contemplativa.
Per quas vitas maria sanctissima ac opus
spirituale excellentissima ... atque per-
fectissima fuit tam in vita activa quam contempla-
tiva. Nam ... autem ... virum ... mar-
tha ... non dubie maria ...
non solum quia ... actuum ...
... vocabulorum et nominum
Dicit namque martha hebraice quasi provocans

vel unitatis et sinceritatis quasi donans. Habet siquidem vis activa in virtute dei ea subiectas esse corporales ut sibi obtemperent in actibus bonis quomodo et species quorundam virtutum que sunt contraria deli[...] natura ipse vicos deteriores continue iucunde quadam et iusticia ubi operandi obediunt. Unde et domus habet in operibus mundi quam caritas dei postulat a proxima ipso defecto quasi illuminata et illuminata ipso quod ipsa vis contemplativa illuminatur habet a deo et omne tota anima illuminare. Unde et prima harum sororum per quendam bonum operis continua habet cohabitationem si que recipit et medela hec enim actibus omnium moralium virtutum quibus quibus tandem superius bene ordinatur quo ad proximum. Secunda vero talis est cuius oculus semper bene [...] ad [...] videre faciem sui creatoris desiderat. Ipsa enim mens est ut ipse assistat caritate dei et proximi in tota mente retinet

contemplacione et soli desideriis [...] inherens. Oportet siquidem principaliter ad ipsam contemplatio dei sit divine veritatis, que contemplacio in mundo est similis tenebris [...] videre vitam et [...] vero ad eandem pertinet contemplatio divinorum affectuum per ut proprio contemplatione dei manducantur in quantum invisibilia dei per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur.

Unde igitur Christus dicitur in quoddam castellum. Mulier quedam Martha nomine excepit illum in domum suam, id est Maria per devotionem [...] sic activam suscepit dominum Ihesum in domum suam [...] pollutam spiritum ut dispositio et [...] affectibus passionum [...] delectare. Quippe cum delicie sue esse cum filiis hominum. Virginalem vero uterum cohibens ut eum decentius [...] in solemnis [...] hospitando. Soror autem Marthe Maria nomine sedens secus pedes domini audiebat verbum illius, id est vis autem contemplativa sive ipsa Maria per unam contemplationem sunt contemplatione divine contemplationis [...] quod audiebat [...] de domino Ihesu [...]

[...] offerens in corde suo. Unde quidem [...] vult sibi [...] verborum quod eius [...] sedens secus pedes domini audiebat verbum illius. Maria sibi [...] et verba illius devote audisse. Primo autem sedens [...] nec accepit [...] dominum [...] quod maior est contemplatione [...] est humilis [...] potius [...] a passionibus et [...] evagationibus. Aperte cum mente est [...] nec [...] contemplatio [...] debet. Quod et [...] dicit [...] et [...] in pace [...] est locus eius. [...] hoc [...] nec [...] per passionem designatur. [...] quod et [...] magnus inter philosophos [...] dicens [...] sedendo et quiescendo fit sapiens et prudens. [...] est ut contemplatio [...] domini [...] Unde scriptum est [...] appropinquant pedibus eius accipient de doctrina ipsius. Possunt autem per pedes eius vel intelligi [...] humanitatem qua terram tetigit [...] contemplacione ascendendum est ad contemplandum divinitatem que paulo [...] caput Christi est. Vel forte intelligi possumus per pedes [...] divina bonitatem et magnificentiam [...] sensibiles et corporales creaturas in hoc mundo [...] gubernat et ordinat. Unde [...] in illa quam residet in celo plenus divinitas et gloria [...] eterna [...] sedibus quodammodo tangit terram [...]

Unde scriptum est [...] in pedes [...] terra autem scabellum pedum meorum. [...] ad terram pedes [...] domini [...] est contemplatione [...] et [...] incipiendum [...] est [...] qui de contemplatione scribunt gradus distinctos contemplationis ponunt per quos ab inferioribus scandit ad superiores. Aliqui enim [...] contemplantur [...] sensibilia et ymaginabilia. Aliqui vero [...] quod [...] et ymaginationem per rationem sunt investigabilia. Aliqui vero [...] illa

97

que supra racionem sunt solum per intelligenciam intelligibilia. Et quilibet horum modorum triumphat in duo membra subdividi, et per consequens sunt in universo sex genera contemplacionum. Quorum primus est ut animus in ymaginacione et secundum ymaginacionem quando res sensibiles obstupescentes simpliciter attendit quam magne, quam diverse, quam pulchre, quam iocunde etc. et in hiis operibus eciam divinam potenciam sapienciam bonitatem et munificenciam mirando veneramur et venerando miramur. ¶ Secundus est in ymaginacione secundum racionem quando scilicet rerum sensibilium in ymaginabilium raciones et causas inquirimus et cum admiracione et veneracione invenimus. Causas enim ut cum in phisica investigamus quod per diversorum [illegible] considerantes. ¶ Tercius gradus est in racione secundum ymaginacionem quando scilicet per rerum visibilium similitudines raciocinando in rerum invisibilium speculacionem sublevamur ut dicit [illegible] contemplacionibus [illegible] sicut cinnamomum et balsamum odorem dedi, quasi mirra electa dedi suavitatem odoris. Quia per rerum corporalium suavitates consurgimus in contemplacionem in suavitates spiritualium. Unde sapiens: Spiritus meus super mel dulcis et hereditas mea super mel et favum. Et: Oleum effusum nomen tuum. Et: Vocem quam audivi tamquam vocem citharedorum citharizancium citharis suis. Et: Crura illius columne marmoree que fundate sunt super bases aureas. Et: Dilectus meus candidus et rubicundus, et sic de aliis in quibus a speculacione rerum corporalium consurgitur in contemplacionem rerum spiritualium. ¶ Quartus est in racione et secundum racionem quando scilicet semoto omni ymaginacionis officio solis intendimus que ymaginacio non novit sed que mens per raciocinacionem colligit vel per racionem comprehendit, ut sunt invisibilia que per experienciam nominum in contemplacionem celestium animorum supermundanorum intellectuum consurgit. Quintus est ut animus supra racionem non tamen preter racionem quando scilicet illa contemplamur

que nulla raciocinacione plene investigare et nulla racione sufficienter comprehendere possumus. [illegible] non videatur [illegible] quando tamen contraria [illegible] racio [illegible] sunt que de divina auctoritate de deitatis natura et simplici dei essencia credimus. Sextus vero gradus et ultimus est supra racionem et videtur preter vel esse contra racionem quando scilicet ad ea venandum et admirandum [illegible] et tripudiat illa consideramus et firmiter credimus quibus omnis humana racio reclamare videtur, qualia sunt pene omnia que de personarum trinitate credere iubemur. Ad igitur mea contemplacionem a sex gradibus quos contemplacionis recipit [illegible] sedens secus pedes domini [illegible] prohibet. ¶ Unde quod observandum notatur in contemplacione est ut ipse contemplans audiat verbum domini id est non [illegible] ipso sensu quiapotius [illegible] sibi. Multa enim sunt ad que [illegible] et angusta [illegible] non potest [illegible] contemplacio per fidem tamen [illegible] domini revelata credere. Hec igitur [illegible] doctrina evidenter [illegible] vita contemplativa perficere volentibus summopere observanda sunt. Cum [illegible] michi aut parum [illegible] proficit vel legendo vel orando [illegible] meditans. Maria autem mala hautdubie quia perfectissime omnia observavit que [illegible] secus pedes domini audiebat verbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium. Dulcis sit qualiter martha satagebat id est multum et sic agebat. Propter [illegible] ministrando. Item dominus primo ingrediens [illegible] domicilium [illegible] sibi [illegible] inmaculatum atque purissimum de substancia propria [illegible] nobilissimum atque mundissimum per spiritum sanctum corpus fabricavit sibi, ministrat [illegible] nove [illegible] portat virgineo quoque sanguine [illegible] domini se reficit in cunis [illegible] vestibus tamen [illegible] in accubitu suo alvit et sustentavit atque ad debitum augmentum produxit [illegible] dominus [illegible] tamquam sponsus de thalamo suo

Unde virgo puerpera cibum angelorum vagi-
ente lactat panem celi pro nobis esurien-
te et sicienti de sua paupertacula scutellat.
Ornamentum et amictum beatorum frigora
paciente pannis suis vestiuit. Leticiam
omnium sanctorum plorantem ac contristatam consolati-
onibus letificat. Deum beatitudinem pro nobis confirma-
tam suis vlnis baiulauit. Regemque om-
nium terre de manu persecutoris herodis tyranni pa-
uentem in egyptum per fugam portauit donec
eodem tyranno de medio sublato redit
cum puero ihesu in nazareth ciuitatem suam.
Hinc per omne vite spacium quo dominus ihesus
in terris visus est et cum hominibus conuersatus est
eum pia mater non deseruit. Quinpocius flen-
tem flente gaudentem cum gaudente compaciens
pariter ministrauit quantum potuit. Usque
hunc secuta est usque ad patibulum cru-
cis nec dimittens donec clausum sepul-
chri viuum et mortuum dimittit. Ab
aut extera cum digne transferat quam pie
hodie virgo sanctissima pro vita actiua mira-
bili obtinuit in celo vita sua tamen cum domi-
no preposita que est pars eius conuersari usquequo
hodie gloriosissime assumitur in celum.
Ante qualiter martha nostra satagebat
circa frequens ministerium. Que eciam stetit
id est cum se prompta et beniuola ad
digne deo ministrandum exhibuit. Et ait
Domine non est tibi cure quod soror mea
reliquit me solam ministrare. Ac si diceret
cum nulla creatura ad plenum ministrare
sufficit sed omnes creature creatori vt serui-
ant ad gloriam et laudem tuam. Tua enim
ipse tenentur opera eius domine. Non igitur
est tibi cure quod soror mea reliquit me so-
lam ministrare. Ecce ego turbor erga circa
plurima et ipsa ociatur. Ego ministro et
ipsa dulcedine deliciatur. Ego sollicitor quan-
tum possum seruio et ipsa vt femina facie-
re apparet quasi nichil operatur. Dic
ergo illi vt me adiuuet. Unde sibi
vult virgo sanctissima laborum. Numquid
que sanctissima sponso suo placuit et ab eo
pro commissa fuit aliquando in ministerio

vnigeniti aut discordia dissencio inter mar-
tham et mariam id est inter vitam actiuam et
contemplatiuam. Absit. Sed salua sancta vestra
reuerencia pro hoc nobis consimiliter quod naturaliter plus
declinati sumus ad exteriorum operum admini-
straciones quam ad diuinalium secretorum contem-
placiones. Quia ipse quodammodo vita actiua
est in hominibus sanctis coniuncta est de se re-
ducitur. Compellat dicitur dominum cum vita con-
templatiua desideratur sed quia ea totaliter
sed eciam diuinum ministerium occupet. Ubi
bonus cito paciat vel eciam contingit non si-
ne amorosa ista lite quam contra responso
domus ait Martha martha hic sic
martha quia duplicia opera mentis quam cor-
poris spiritualia videlicet et corporalia. Vel ipse
duplicia officia quibus tam eciam temporaliter ac
corporalis quam eciam spiritualis sollicita es et tur-
baris erga plurima. Sed quod facile
videmus turbaris. Apud eum enim turba-
cionem aliquam habet et erga plurima tur-
baris. Porro vnum est necessarium quod sed est
finis omnium illorum eciam que tu turbaris et hoc
quidem vnum soror tua maria elegit
apprehendens contemplando et fruendo. Ideo
Maria quoque optimam partem elegit vitam
scilicet contemplatiuam eciam illo vno optimo dele-
ctabilissimo necessario sufficientissimo sta-
bilissimo bono. Que eciam pars non auferetur
ab ea. Hic enim incipit vita contemplatiua
consummatur autem perficitur. Duratura consequenter sed
mundana autem vita eciam auferetur. Quippe
quia non admittitur eciam vnum necessarium bonum et
optimum sed quia eciam vita transitoria et non per-
mansura habetur. Hic fratres karissimi
breuiter attendimus de tribus pulcher-
rime nobis dominus consciuit. Quorum primum
est quod omnium vitarum vita contemplatiua est
optima et per consequens potior et melior quam
vita actiua. Racio autem vna inter ceteras
est quia eciam omnium optimum est enim eciam
deum primum [illegible] sit eciam diuina
opera pro ut consequenter illius fluxit illa diuina
[illegible] sapiencia et bonitas. Habet eciam

per potentiam aut dignitatem vel intellectivam
et hominem perficit secundum partem nobilissimam. Quinto
etiam vita maxime deo quietem cum non que
nit quod non sit perfectum simul. et per quod
homines deo maxime assimilat. Unde quasi inchoat
vita incipit et in futura perficitur. Unde
enim filii dei sumus sed nondum apparuit quod erimus
scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus
quia videbimus eum sicuti est. Tertium est quod
vita activa post hanc vitam auferetur et
non manebit in futura patria. Ubi enim nullus
pascet esurientem vel potabit sitientem aut
aliquod aliud opus misericordie exercebit sed nec contra
pravas passiones pugnabit vel temptationibus
resistet. Nunquam ubi nulla erit miseria vel
contradictionis pugna. Tertium vero de quo nobis do
minus instruit est quod vita contemplativa non
auferetur sed manebit eternaliter in ipsis beatis
eo quod essentiale premium sive essentialis beati
tudo consistit in contemplatione dei secundum illud
salvatoris. Hec est vita eterna ut cognoscant
te solum verum deum et quem misisti Ihesum Christum.
Sed pulsat fortassis mentem aliquid circa
dicta premissa quod sepe homines rationabiliter co
guntur quietem vite contemplative suspendere
et actus vite active exercere. et per quod pro
tunc vita activa est melior. Nunquam enim
pro alio rationabiliter eligitur nulli dubium
quin sit melius. Nullus enim dubitat quin
inter vitam activam exercens sit melius con
templativis melioribus. Unde quasi videtur quod primum
dictum veritatem non habeat. Item scriptum est opera
enim illorum sequuntur illos. Unde videtur quod
opera vite active erunt post vitam presentem in
futura patria. Nullus enim dicit audeat quod
in beatitudine nullus actus activa erit eternaliter
[illegible] nullum exercens actum ad gloriam maxime
conceptum sit. Item qui habitant in domo tua domine
in secula seculorum laudabunt te. Videtur igitur quod secundum dictum non
sit verum. Item quod omnis modus cognoscendi vite in
futuro evacuabitur secundum apostolum dicentem. Sive
prophetie evacuabuntur sive lingue cessabunt
sive scientia destruetur. Cum enim venerit
quod perfectum est evacuabitur quod ex parte est.

Igitur contemplatio vite auferetur et per quod
tertium dictum apparebit minus verum. Ad primum dico
secundum primo ad primum dubium quod quidam
conceperunt hic distinguere de duplicibus
actibus vite active dicentes quod duplex est opus
vite active. Unum quod ex plenitudine con
templationis derivatur sicut doctrina et pre
dicatio. Aliud quod totaliter consistit in cor
porali actioni ut sunt elemosinam
dare infirmos visitare et huiusmodi et sunt
generaliter exercitia virtutum moralium pro
ut pravas carnis passiones refrenare habent.
Dicunt igitur concedendo ad rationes quod simul
contemplatio prefertur operibus secundum quibus ex qua
lia disponunt mentem ut ad contemplationem
habilis fiat sedatis scilicet passionibus et tu
multibus passionum per exercitia virtutum mo
ralium. Et ideo de talibus aiunt verum quod
[illegible] Licet contemplationis actio tenet
desiderabilior verum est ut prius in tempore ac
tionis sit prior. Et de talibus dicunt etiam
dominum locutum in evangelio hodierno. Mar
tha dicunt quod opera primi generis preferuntur
simplici contemplationi. Unde et per quod con
tra habent quod non omnis vita contemplativa est
qualibet vita activa perfectior et melior.
Alii tamen dicunt et nisi fallar melius quod singu
lariter omnis contemplatio est simul et dignior
ceteris paribus quam quecumque operatio. Et simpliciter
vita contemplativa est simpliciter perfectior vi
ta activa propter rationes prius assignatas.
Secundum quod tamen contingit operationem vite active
esse meliorem et in casu magis eligendam
quam contemplationem propter necessitatem vite presentis.
Sicut non dubium quin simpliciter vinum
sit nobilius aqua in casu tamen aqua eligen
da est magis. Et eodem modo dico quod ce
teris paribus vita contemplativa est simpliciter
in nobilioris meriti quam activa eo quod ipsa in
mediate et directe respicit dilectionem dei. Il
la vero proximi dilectionem. Et dico notanter
ceteris paribus quia bonitas et quantitas loquitur
et simpliciter attenditur penes caritatem. Sed possibile
est quod unus ex maiori caritate vitam act

actiuam excedit quod alias vita contemplatiua
Vnde videtur quod duplex sit bonitas tam contem-
platiue quam actiue. prima intrinseca et essen-
tialis que attenditur penes bonitatem ob-
iectorum et quantum ad illam simpliciter contemplatio est me-
lior actiua Alia est extrinseca et acciden-
talis que attenditur penes caritatem a qua pro-
dit contemplatio vel actio vel penes ali-
quam necessitatem accidentalem vel vtilitatem
Et sic non simpliciter contemplatio actiua est melior
vt dictum est. Et supposito quod sint perfectiones
statum ceteris paribus quod abundanti con-
templatiue in actu illos excellentes vite
actiue excedunt. Doctrina vero et predicatio
atque regimen animarum quod quandoque sunt contemplatiue
excedit. Ex hoc tamen non sequitur quod huiusmodi ope-
ratio dignior sit contemplatione ipse quando vt
vult et bene secundum Augustinus admonet huiusmodi opus
non necessitas deducit non suscipere sed contempla-
tioni vacare sic dicit. Deinde scilicet quod tamen cari-
tas veritatis negotium iustum suscipit ne-
cessitas caritatis. quam sarcinam si nullus
inponit percipiende atque intuende vacandum
est veritati. si autem inponitur suscipienda est
propter caritatis necessitatem sed nec sic omnino veritatis
delectatio deserenda est ne subtrahatur
illa suauitas et opprimat ista necessitas
Hec ille. Ad 2m dubium dico quod opera
vite actiue secundum ipsam vitam actiuam manent
infinita posset dupliciter intelligi. Vno quo
ad seminum. alio quo ad essentiam. primo
nulli dubium quin omnia bona tam vite actiue
quam contemplatiue quibus hic sancti premium celestis
sibi promeruerunt ipsis eternaliter in celo reposi-
ta manent Et secundum hoc posset hic verba
dici in principio assumpta. Maria optimam
partem elegit que non auferetur ab ea. Satis
conuenienter sic applicari mirum sic beatis-
sime quod ipsam optimam partem meritorum elegit
que non aufertur ab ea sed sunt cum post
christum in hac tamen vita in pace diuinitus
priuilegiata tum quo ad illa mirabi-
lem sanctificationem et puritatem gratie confirmatio-
nem quo ad sublimem vite contemplationem
per subsequentes gratie excitationes. tum quo
ad vigilem a spiritu sancto statum fecundi-

tionem vt vel esset et diceretur mater dei.
Qua propter resultat tam ratione diuine misericordie quod
condecet vt sit hodie super omnes choros an-
gelos et sanctos excellentissime premiata.
Maiori siquidem gratie maior gloria et maiori
merito maius premium atque digniori statui
correspondet in regno dei maior excellen-
tia. Si vero intelligatur 2o vita actiua ma-
net in premio secundum quod ad essentiam eius satis
clarum est quod licet opera excelliora quam sunt ea
que vite actiue non manebunt in premio. Ibi
quippe nulla erit miseria Et propter quos non exi-
bebuntur opera misericordie Ibi etiam erit eterna pax
et requies et ideo non erit aliqua tempta-
tionis inpugnatio. Vnde non erit in futuro vi-
ta actiua quo ad illos actus quos habet contra
nostra respectu obiectorum eius aut propter eorum in-
mediatum finem qualia obiecta eadem vita
hic respicit et quem finem hic sibi constituit
Erit tamen ibi vita actiua quo ad actus quos habet
in suum finem Erit enim in bonis viis actiua
deuotissime eternaliter supererata ad diuinum
voles sibi in omnibus complacere voles eum lau-
dare benedicere glorificare et sic de aliis
actibus spiritualibus virtutis actiue Deinde vi-
ta contemplatiua manebit in premio respectu eius
de obiecti respectu eius hic consistit idest dei
Et quo ad illos actus qui sunt amoris co-
gnoscere et admirari et non quia loco actiuum
imperfectorum succedunt actus perfecti Et quo
ad eundem inmediatum finem qui est vniri
et frui deo Et per hic patet solutio tam
2i quam 3ii dubii propter materiam Liquet igitur
quod veritatis summa qualiter Maria mater et
virgo beatissima quo ad vitam actiuam contem-
platiuam meliorem partem elegit quam Martha
id est quam ipsa inueniet quo ad vitam actiua
Omnibus etiam finem actiuam excellentes vite et
magni meriti quo deo eam sanctam mater
dignissime seruiuit in omnibus corporali necessitate
maioris tamen quod tempore per contemplationem di-
uine conspexit maiestati Hec est optima
pars quam elegit non solum meliora omnibus
excellentiis vite actiue que est optima inter omnia
excellentia que ceteri sancti habuerunt in

vita contemplativa Hec nō est sibi hodie eā
tulerit de hoc exilio ad patriam ablata
quinpotius prefert et consūmata Assumpta ē
enim hodie a xp̄o bn̄dc̄o filio suo sup̱
angelos et archangelos principatus et
potestates et primo sup̱ oēs p̄pnā exaltata
virtutes et angelicos cherubin eciam atq;
seraphin sedme exaltata prout dicit ma
ter dei regina celi et tēre delitissima
vbi eā sup̱ oēs sc̄os luce clarissima conspi
latur et videt illa diuina magnalia que
hic cognouit p̱ speculum ī enigmate atq; ab
sorbetur in abisso diuine dulcedinis assistens
ibi a dextris regis celestis ditata sic po
tissimus bonis glorie patris ipm̄ Assistens dex
ī vestitu deaurato i diuine fulgore di
uine claritatis amicta circūdata varieta
te sanctorum et gaudiorum Ibi quippe po
situs est hodie thronus matris regis salo
monis que sedet ad dexteram eius Ibi hest
regina deaurata vestimentis regalibus habens
dyadema regni ī capite suo introducta
est hodie ad regem assuerum q̄ beatitudo ī
tēpetur̄ sua cōpos regni sui regnans et
sēper sup̱ oīa que desiderāt aīa eius Ibi do
ctus ethicus lactans vberibus consolacionis
tue bn̄dictissimam matrem que te olim eā
apud nos egenum et paup̱ esses vberibus
suis lactauerat Libas ponie celestis po
tissi fonte vite que te esurientem et siti
entem cibauerat Ornas q̄ vestimentis glorie
que te nudum vestierat Clarissime eā vide
faciem ī lumine tuo lumine eciam q̄ hic ī te
pie credidit Sacias eā tua deifica fru
icione Letificans q̄ ipam tua dedicacione
te conprehensione et fructione cum inmarcessibi
lis corona regni sui nunq̄ deficiet Ad
quod regnum tu ipse fili marie eiusdem inter
ueniente matre tua nos perducere digneris
regnas eum deo patre i v s s deus et dñe nr̄ p̱
cūcta secula seculorum Amē

Sermo quartus vnde supra ī de
eius mirabili Assumpcione

Signum magnum apparuit
in celo mulier amicta
sole et luna sub pedibus
eius et ī capite eius corona
stellarum duodecim Apoc xij Ad
sicuerunt hec verba sm̄ sensum originale
p̱ doctores de ecclesia exponunt catholica q̄
ex parte sole iusticie irradiata sit et a
micta est fide spē caritate et ad ador
ta carismatis calcans mundum mutabilem
tamq; lunam sub pedibus i affectionibus suis
habens q̄ ī capite i doicque sui duodena
rium apostolorum tamq; stellarum ī hoc seculo
tenebroso lucencium Dum eā scripta sunt
p̱ spm̄ scm̄ ad mistos ss̄ dictata et or
dinata sit plenius eam vā a sc̄is de vir
gine maria matre dei beatissima et eius glori
ficacionem accipi Hinc igitur sm̄ prout ipam
decuerit filij eius bn̄dcus dñe digna
bitur concedendo q̄ sit q̄ qualitercumq; contempla
tionem festiuitatis hodierne pro quo melius
optinendo ipam eandem quam eā adorat
acos angeli dei deuotissime cum gabriele
salutemus archangelo dicentes Aue maria
Signum magnum apparuit et V Dicis et
fratres dilectissimi quibus ab origine mundi fe
cit signa et prodigia magna sup̱ terram
q̄ potens est et sc̄m nomē eius hodie ho
regina mundi virgo maria beatissima eam tn̄s
ierit de hoc seculo nequā ad gliam de exi
lio ad patriam de labore ad requiem ipsius
de humili paupertate mirum ī modum exal
tatur ac suscipitur ī solium regni sempi
terni exaltatior vtiq; magisq; stupenda
sentiatur Signum magnum ī celo apparuit
Signum quidem reuerenciale angelis qui vi
derunt eam filie sponsi eius ī sedem supernales
celestis sponsi et beatissimam predicauerunt
et regine laudauerunt eam primo et adora
uerunt eam omnes diuites plebis Sig
num q̄ tristicie demonibus hodie namq;
sm̄ figuram libri regum philistei q̄ cadentes
portas dep̱tam dicuntur i dyaboli q̄
olim superbia elatum quasi fulgur de

celo tradidit audientes et venisset ar-
cha testamenti in castra isti timore perculsi
ingemuerunt dicentes Ve nobis. Sig-
num demum fiducie hodie. Videntes fidu-
ciam habere possumus accedendi magis ad
thronum gratie cum eam ipsam sit inter me-
mediatrix a deo constituta inter deum et pec-
catores quemadmodum ipse Christus ipse propter
filius eius inter deum et homines. Qua propter
merito satis signatur per figuram olim ille
Mardocheus de Hester fortissime deprecatur.
Quis novit si ideo veneris ad regnum
ut eo tempore parares. Hoc vita signum
magnum magnum magna celebritate toti
curie celorum significatur. De hac virgine glo-
riosa assumpta scriptum est quod David et omnis
Israel deduxit archam domini cum iubilo in iu-
bilo et clangore tube. Magnum utilita-
te genus hominum. Iam enim deo est propinquior
et per eius nos apud deum utilior. Mag-
num denique sibimetipsi gloria et felicita-
te quod fecit sibi magna qui potens est et
sanctum nomen eius. Respexit enim humilitatem an-
cille sue ecce enim beatam me dicent omnes
generationes. Porro hoc signum apparuit
de tabernaculo federis ubi ab eterno pre-
tinabatur de velamine legis ubi prefigu-
rabatur et de deserto mundi ubi abscon-
debatur et non cognoscebatur et de celo quod
apparuit. Unde eam nobis sit nova tam stu-
penda et ardua considerata angeli ap-
paruerunt et nova luce eius orta visa est
mirantes nimium clamasse leguntur
Que est ista que ascendit per desertum deli-
ciis affluens. Et illud Que est ista que
ascendit per desertum quasi aurora consurgens
pulchra ut luna electa ut sol terribilis
ut castrorum acies ordinata. Quod enim
mirarentur eam videntes humilem mu-
lierem tam gloriose amictam sole et luna
sub pedibus eius et in capite eius corona
stellarum duodecim. Verum in aliis verbis bre-
viter ut ad propositum sufficiat tangitur duo-
decimum est glorificationis qua hodie virgo
beatissima mirum in modum super omnem

creaturam creatam exaltata est magna su-
blimitate. Primum signum tam magnum
apparuit in celo. Verum est eius glorifi-
cationis seu beatificationis qualitas. Quia
mulier amicta sole et luna sub pedibus eius
et in capite eius stellarum. Primo in medio non
immorabor tamen quod tempus breve est tam
et quod satis manifestum est. Omnes
enim multe filie congregaverunt divicias
sibi glorie ipsa tamen supergressa est universas.
Nec mirum. Eam enim excessit omnem pu-
ram creaturam in vite meritis iustum est ut
et excedat in beatitudine et glorie premiis.
Et eam inter creaturas habuit statum dignissimum
sicut enim inter dei Matri vel dei dignum
est et decens ut inter omnes sedes thronum
glorie susciperet excellentissimum. Unde et ipsa
plena per Christum videtur firma vestis eius super
omnes choros angelorum exaltata creditur
assistens ibi secundum vaticinium David prophete eius
tamquam regina a dextris regis filii sui in potis-
simus bonis glorie pertinentem dotata in vesti-
tu deaurato circumdata varietate semper
eius multiformium. Dixi 2o quod verbis
premissis tangitur eiusdem glorificationis qualitas
ubi advertendum quod hec ipsa qualitas nobis
describitur. Primum in pallio quo glo-
riosissime cooperta est nobili pulchritu-
dine et claritate. In stabilitate super quod
exaltata est magna sublimitate. Et
in diademate quo coronata est mirabili
preciositate. Dixi tercio quod mirabilis
facta est mulier ista. Vidi quod sermo
nobis describitur qualitas glorificationis
que virgo beatissime in pallio quo gloriosissime co-
operta est nobili pulchritudine et cla-
ritate qua amicta sole. Cuius pulchritu-
et claritas solis. Verum eius haut dubie
omnes sancti gaudebunt luce eterna. Quare quibus
per visionem beatificam orietur sol iustitie
dicente Malachia Vobis timentibus deum
orietur sol iustitie. Cum utique omnes et sin-
guli iocundissime illuminati sunt radiis clari-

tas eterne eo quod scriptum est: Et civitas illa scilicet non eget sole et luna ut luceant in ea, nam claritas dei illuminabit eam et lucerna eius est agnus. Denique quod sit ipsa tam virgo sanctissima Christi excellentie gloria qua vere absorpta est divino lumine fortassis amicta hoc ipso sole dicitur. Amictus modi et conditionis de deo scribitur: Amictus lumine sicut vestimento, nec absurde ut estimo beatitudo sanctorum soli vel eius luci comparatur. Sol etenim tenebrosa illuminat, frigida calefacit, lutum fortificat, nives nebulas pruinas et glaciem dissolvit, ceram mollificat, etiam vero arbores et arbusta fructificat. Sic et sol iusticie sanctos illuminat, visiones beatifica calefacit, humida desiccat, fortificat, comprehensiones certificat. Has ab his de triste dissolvit quia absterget deus omnem lacrimam ab oculis sanctorum et mors non erit amplius neque luctus neque clamor sed nec ullus dolor. Ipsos etiam superfluenti pietatis et benivolentia mollificat. Consequentia ad omnem laudem beatorum gratiarum actionem atque glorificationem dei ac magnificationem eos fecundissime fructificat ut die et nocte requiem non habentes laudent nomen domini, sibi benedicant, gratias agant, ipsum glorificent atque magnificent adorentque in secula seculorum.

Sic itaque [illegible] excellentissima virgo beata ipso sole iusticie vestita illuminata calefacta est, gloria confirmata. Ab omni quod corruptibile aut defectuosum est longissime remota. [illegible] et ad deum et ad proximum pius sime amorosissime quoque mollificata fructificatura est sine mensura fructuosa effecta ad omnem fructum boni quod est dei cultus beatifice. Ipsam viderunt multi [illegible] lumine complete dotibus sanctorum omnium oculus beatum aspicere non desinat. Quam luciosa est mulier ista et quibus potuit eam sanctis meis perfecte conspicere perfecte nullus, sicut fortassis oculus seraphim aut cherubim aut quisque beatorum spirituum ad hoc aspirare audet. Sed eam proprie et perfecte ipse deus intuetur, quibus consistit [illegible] dus glorie eius ille eius in fallar cordis gradu quo ipsum deum aspicit intuetur quodam modo. Potest etiam fortassis ex superabundantia per sole corpus glorificatum Christi dotes eius intelligi quo gloriose amicta in celum assumpta pie creditur. Et hoc de prima beatitate dicta sint.

Advertendum quia 2a qualitas glorificationis matris beatissime nobis describitur conditionem super quod exaltata est magna sublimitate quia luna sub pedibus eius. Luna autem per lunam intelligi debet non omnis defectibilitas fortassis Christi lucem mutabilitatem quam virgo gloriosissima sublimissime calcavit. Vel certe ad fortasse mihi totus ille globus omnium beatorum in conspectu dei in consultatione quod totus thronus des mistici [illegible] sicut sol in conspectu dei describitur et luna perfecta in eternum plene sed illuminata sole eterno nec unquam eclipsim passa diminutionem luminis vel decrescentiam. Hac igitur universitate sanctorum et quilibet ipsorum merito describitur sub pedibus eius qui omnes excedit tam quo ad meritum ut dictum est quia ipsa filias christum supergressa est universas. Et quo ad gradum quia posita est thronus [illegible] regis qui sedet ad dexteram eius [illegible] quo ad dexteram quod ad gentem firmatam tenet.

Videtur quia 3a qualitas glorificationis matris dei sacratissime nobis describitur in [illegible] que consistit in mirabili preciositate quia in capite eius corona [illegible] stellarum. Cuius scilicet pulchritudinem(?) ac claritatem nobis coronam ipsam soli regine mundi competere describit et eius pulchritudinem eius. Legimus quidem [illegible] de colligatis lectica sempiterna super capita eorum. Legimus et de quibusdam sanctis gloria et honore coronasti eum. Et corona aurea super caput eius. Et posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Sed nusquam nisi hoc loco de corona duodecim stellarum legimus. Quid igitur sibi vult corona talis modo nisi forte intelligere debeamus mira et summa omnium

perfectorum tam veteris quam novi testamenti que
convenit beatissime Marie convenientissimo
venerunt. Quodammodo eandem videlicet svarum
que est mundus perfectus continet. Quapropter et
non incongrue tam perfectiones aliorum quam istorum
stellarum significare potest intelligi. Unde eam que
venerunt modo convenientissimo tam quo ad merita
quam quo ad premia longanimitas patriarcharum
veracitas prophetarum constantia apostolorum forti
tudo martyrum puritas confessorum castitas
virginum et sic de virtutibus stellarum ceteris. Vel
quod fortassis super omnem preciosa convenientissime
propter tres virtutes theologicas et quatuor virtu
tibus cardinalibus se consistunt. Ideo
ista corona dicitur est premiata xii stellis duo
decem quatuor vel tres ter sunt duodecim. In
telligatur sic vel modo quodcumque scilicet si dicimus
conveniens unum ut veritate fateor adhuc de
lectabilem coronam hanc aliam mirum dei speci
aliam preciosa sibi singulariter congruentem. Pla
cuit igitur eam timore palliatam semper fide domi
dema adhuc aliud quere. Pro quod sub
correctione omnium melius sapientum primo di
co quod fortassis dignitas status quam ex hoc
habet quod est mater dei sui status mirabilis dei
dici potest corona qua ipsa virgo beatissima pre
omnibus prosperis creaturis gloriosissime tamquam regina
stellarum insignita et decorata est. Ille siquidem
status ceteris creaturarum statibus nimirum
apparet excellentior eo quod alii status videntur
esse status famulatus et servicii iste precta
tis eum dominus propriis et consortium ut quoddam
modo ut sic virgo beatissima non sit servitrix
famula sed ad dignitatem que infra deum est
posita et data ut ita eam proprietate diversum
pene effecta sit tamquam personarum sit prea
Ex hac siquidem corona mirabilis dei cons
tissima per ut de coronis materialibus consueverit
presbiter multum sublimius consistit sic de
natis seu summi fidelis stirpis dicit quilibet per
modum reparabilibus quorum vero quilibet super
omnem aliam creaturam mirabiliter dignificat
ad deo altissimo quantum fas est approquat
ad purificare fecit eam primo propter deus
mus comparabilis unitam sibi secundum prolem. Hinc
est filio suo mirabili consubstancialis.
Tamquam cui de sua summa natura ministra
vit corpoream fecit denique miro modo spiritu
sancto spirat eo quod illud genuit a quo ipse
eternaliter processit. Ecce corona mirabile
et mirabiles qualitates continens. Super quolibet
hoc ut ita dicerem recepto possibilis quatuor in
fallax gloriosissime lucere stelle corone sue
que sunt inter sunt stelle duodecim. Attendite
eam sibi de quolibet harum beatum prestatam
dignitatis quatuor et gloria quatuor gaudia tamquam
lucidissime stelle lucentes de dignitatibus
ipsis. Ideo eam fecit pro deus dominus modo primis
sequere comparabile efficit nimirum ipse
ratione celi et terre potentissima. Tamquam celestis
curie letificatio sufficientissima viatorum
advocata adiutrix efficacissima atque de
monum refrenatio terrificantissima. Adaucta
sit filio suo regi glorie modo quo permittit
consubstancialiter efficit hanc dubie et ipsa
regina mundi perfectissima celi lux ame
nissima hominum directrix prudentissima ma
lignorum spirituum obtenebratio nec quibus
voluit nocere palliatissima. Sed et eam
spiritu sancto sit modo modo spirat quis dubi
tat quin domina divisioribus effectu benignissima
beatorum omnium amicitas placidissima peccatorum
ad se clamantium consolatio optima omnium
demonum impulsatrix grassissima. Ex qui
speciosa corona hic omnia et que gloriosa stel
le continent duodecim. Porro que de contingibiles
lucet et magis ornatur de capite eius. Hec vere
ra quasi illa hester figurata que hodie ad
assuerum que videtur spirituali domino introducta
est induta vestibus regalibus habens dy
adema regni in capite suo. Ad hanc fratres
karissimi quotidie devotis orationibus accedamus festi
nemus quarum orationibus suis et meritis eterna
liter sanctam videamus faciem veteris quam regis magni
gloria de corone suo beatificemur videre mereamur
dominum nostrum filium eius dominum nostrum. Ad quod nos
perducat etc.

Sermo primus in solemnitate Nati-